

Granskning av hantering av konst inom Region Kronoberg

Region Kronoberg äger ca 6 500 konstverk enligt plan "Konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg".¹ I granskningen framgår att antalet konstverk är sannolikt fler. Det bokförda värdet på konsttillgångarna uppgår till 29 164 000 kr per augusti 2018.

Region Kronobergs revisorer har låtit granska rutinerna för konsthantering i regionen. Syftet med granskningen har varit att bedöma om det finns en ändamålsenlig konsthantering avseende anskaffning, värdering, inventering, placering samt utträngning och försäljning. Granskningen har utförts av konsulter från KPMG och har utgått från syfte och revisionsfrågor som revisorerna har fastställt.

Sammanfattande bedömning

Den sammanfattande bedömningen utifrån granskningens syfte är att det finns brister i Kulturnämndens hantering av konst avseende anskaffning, värdering, inventering, placering samt utträngning och försäljning. I vissa fall saknas det helt dokumenterade rutiner för att säkerställa hur processer fortlöper, i andra fall finns rutiner som av olika anledningar inte efterlevs.

I granskningen framgår även följande

En okulärbesiktning av konstverken placerade i verksamheter på Växjö centrallasarett, Ljungby lasarett och vårdcentralen i Tingsryd har genomförts i granskningen, där följande framgick.

- **Växjö centrallasarett:** Av 32 stickprov kunde åtta av stickproven (25 %) identifieras eller hittas enligt erhållen inventeringslista.
- **Ljungby lasarett:** Av 12 stickprov kunde två av stickproven (17 %) identifieras och hittas enligt erhållen inventeringslista. De båda konstverken som identifierades innefattas i konstformen fast konst.

Resterande konstverk kunde inte hittas. Det kan även konstateras att det finns konstverk utan registernummer och även konstverk som har registernummer men de återfinns inte i inventeringslistan. Motsvarande resultat framgick i **Tingsryd**. Flertalet konstverk hade registernummer men en del återfanns inte i erhållen inventeringslista.

¹ Framgår av plan "Konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg", identifierare 70892, revisionsnr 2, giltig fr.o.m. 2017-05-03 t.o.m. 2019-04-20.

I granskningen konstateras att det inte går att säkerställa att anläggningsregister är uppdaterat då det inte skett någon dokumenterad inventering.

Granskningen har identifierat följande förbättringsområden

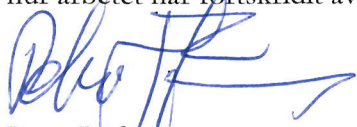
Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kulturnämnden

- att tillse att rutiner för förteckning och inventering av konst tydliggörs samt att dessa efterlevs, därtill bör rutinerna kring depositionsavtal uppdateras samt efterlevas,
- att tillse att en inventering och uppdatering av konstregistret sker inom snar framtid för att få insikt över de konstverk som Region Kronoberg innehar,
- att uppdatera den befintliga delegationsordningen för att anpassa dokumentet dels till den nya kommunallagen samt att överväga om det ska finnas en delegation till verksamhetschef för hållbar tillväxt till följd av den nya organisationen.

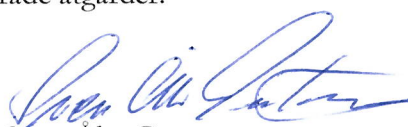
Svar från Kulturnämnden samt avstämning av planerade åtgärder

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen önskar revisorerna svar från Kulturnämnden med uppgift om tidsplan för eventuella planerade åtgärder samt redovisning av hittills vidtagna åtgärder som tillvaratar de förbättringsmöjligheter som föreslagits.

Revisorerna kommer i ett senare skede vilja ha en avstämning från nämnden på hur arbetet har fortskridit avseende planerade åtgärder.

Peter Löfström
Ordförande

Sven-Åke Gustavsson
Vice ordförande

Bilaga: Granskningsrapport från KPMG.

Granskning av hantering av konst inom Region Kronoberg

Rapport

Region Kronoberg

KPMG AB

2018-10-22

Antal sidor 18

Region Kronoberg

Granskning av hantering av konst inom Region Kronoberg

2018-10-22

Innehåll

1	Sammanfattning	2
2	Inledning	8
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	8
2.2	Revisionskriterier	9
2.3	Metod	9
3	Organisation och verksamhet	9
4	Resultat av granskningen	10
4.1	Inköp, utlån, utrangering och avyttring	10
4.1.1	Inköp	10
4.1.2	Utlån	12
4.1.3	Utrangering och avyttring	13
4.2	Förvaring och underhåll	14
4.3	Uppföljning, kontroll och inventering	14
4.3.1	Säkerhetsrutiner	15
4.4	Redovisning av konst i anläggningsregistret	16
5	Slutsats och rekommendationer	16

1 Sammanfattning

Vi har av Region Kronobergs revisorer fått i uppdrag att granska rutinerna kring regionens hantering av konst. Syftet med granskningen är att bedöma om det finns en ändamålsenlig konsthantering avseende anskaffning, värdering, inventering, placering samt utrangering och försäljning.

I tabellen nedan presenteras korta svar på de revisionsfrågor som besvaras i rapporten.

Revisionsfråga	Svar på revisionsfråga (Ja/Delvis/Nej)	Kommentar
Sker inköp och attest på ett ändamålsenligt sätt?	Ja	Vi kan konstatera att de rutiner som finns för inköp är ändamålsenliga och efterlevs. Vidare kan vi konstatera att det finns ett attestreglemente, fastställt av regionfullmäktige den 23 juni 2016. Reglementet stipulerar att det är regiondirektören som har ansvar att utse de personer som äger rätt att attestera, direktören kan även vidarefördela ansvaret till förvaltningsdirektör eller underordnad chef. Det finns inga beloppsgränser som verksamhetschefen för hållbar tillväxt behöver förhålla sig till, vilken äger rätt att beslutsattestera konstinköp. Attester är utförda i enlighet med vad som anges i reglementet. Mer om inköp och attest i avsnitt 4.1.1.
Förtecknas konsten på ett ändamålsenligt sätt?	Nej	Den konstnärliga gestaltning som köps in av Region Kronoberg ska, enligt dokumentet <i>Riktlinjer för hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg</i>, förtecknas i ett konstregister samt fotograferas digitalt. Vi kan genom granskning

Region Kronoberg

Granskning av hantering av konst inom Region Kronoberg

2018-10-22

		av konstinköp som genomförts av konsthanteraren under år 2017 och 2018, genom delegationsbeslut, och konstregistret konstatera att dessa två inte överensstämmer. De inköp som är gjorda är således inte förtecknade i konstregistret. Vidare har vi kunnat konstatera att det antal konstverk som anges i kulturnämndens plan för konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg, ca 6 500 konstverk, inte stämmer överens med antalet registrerade i konstregistret. Vid tidpunkt för granskning är 7920 konstverk registrerade i registret. Mer om förteckning av konst i avsnitt 4.3.
Fungerar rutinerna kring depositionsavtal (både vid utlåning och återlämnande) på ett ändamålsenligt sätt? Redogör för rutinerna.	Nej	Vi kan konstatera att det finns rutiner kring depositionsavtal vi har dock, genom granskningen, kunnat konstatera att rutinerna inte följs och att det inte tecknats några avtal sedan 2014. Mer om depositionsavtal i avsnitt 4.1.2.
Sker uppföljning och kontroll av den konst som är utplacerad? Är uppföljningen och kontrollen ändamålsenlig och dokumenterad/förtecknad?	Nej	Enligt dokumentet <i>Riktlinjer för hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg</i> ska den utplacerade konsten inventeras årligen av kontaktpersoner i verksamheterna där konsten är placerad och avvikelser ska rapporteras till konsthanteraren. Vi har dock konstaterat att kontaktpersoner i verksamheterna saknas, således sker ingen ändamålsenlig inventering av konsten. Att det inte sker någon inventering av konsten har vi även kunnat konstatera vid genomförda besök

		i verksamheter där det, enligt konstregistret, ska finnas konstverk utplacerade. Fåtal av de verk som ska finnas på besökta verksamheter kunde identifieras på den plats där de, enligt konstregistret, skulle finnas placerade. Mer om uppföljning och kontroll i avsnitt 4.3.
Fungerar inventeringen av konst i sin helhet (även arkiverad konst) på ett ändamålsenligt sätt? Redogör för hur inventeringen av konst fungerar.	Nej	Se ovan. Mer om inventering i avsnitt 4.3.
Vilken funktion/huvudman är ansvarig för att registrering, uppföljning och rapportering genomförs så att databas för konst och eventuella andra register hålls aktuella?	—	Kulturnämnden.
Är rutinerna ändamålsenliga i samband med flytt av konst till nya lokaler?	Ja	Vid utplacering och flytt av konst till nya lokaler är det konsthandläggaren eller den interna flyttservicen som förflyttar konstverken. Verken placeras då i särskilda flyttlådor som är skapade för ändamålet och ska skydda den från stötar och annan yttre påverkan. Vi har dock kunnat konstatera att uppdatering av konstregistret ej sker då flytt av konstverk har ägt rum.
Finns ändamålsenliga rutiner för att säkerställa att konst inte försvinner samt efterlevs dessa?	Nej	Det finns inga dokumenterade rutiner om hur uppsättning av konst ska ske för att säkerställa att konst inte försvinner, vilka konstverk som ska behandlas enligt dessa rutiner eller vem som är ansvarig. Konsthanteraren framför dock att man i de lokaler som är tillgängliga för allmän-

		heten har skruvat fast tavlor eller genom glasmontrar försvårar stöld och åverkan på konsten, vilket vi kan konstatera vid besök i verksamheterna. Vi kan dock konstatera att detta inte sker på avdelningarna där det inte cirkulerar samma mängd av besökare.
Finns ändamålsenliga säkerhetsrutiner för värdefull konst? Efterlevs rutinerna på ett ändamålsenligt sätt?	Nej	Några särskilda säkerhetsrutiner för värdefull konst finns inte.
Är förvaring och underhåll ändamålsenligt?	Nej	Den konst som inte är placerad ute i verksamheterna ska vara förvarad i regionens arkiv. Arkivet ska enligt <i>Riktlinjer för hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg</i> vara brand- och stöldsäkert samt ha rätt klimat- och ljusförhållanden. Enligt konsthanteraren är regionens konstarkiv ändamålsenligt avseende klimat- och ljusförhållanden. Dörrarna till ett arkiv ska, enligt Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om arkivlokaler (RA-FS 2013:4), stå emot brand i minst 120 minuter¹. Dörrarna in till regionens konstarkiv kan stå emot brand i 15 respektive 60 minuter utan att kollapsa. Vidare har vi noterat att det finns konst som inte förvaras i enlighet med reglerna utan förvaras ute i verksamheterna i exempelvis förråd. Mer om förvaring och underhåll i avsnitt 4.2.

¹ Eftersom att konsten är att betrakta som en allmän handling, då den är inköpt av allmänna medel, den har inkommit till myndigheten, den är inte sekretessbelagd och ska vara tillgänglig för allmänheten, regleras arkiveringen av arkivlagen (1990: 782).

Region Kronoberg

Granskning av hantering av konst inom Region Kronoberg

2018-10-22

Är rutinerna för utrangering och avyttring av konst ändamålsenliga?	Delvis	Vi bedömer att de dokumenterade rutiner som finns kring utrangering och avyttring är ändamålsenliga. Vi kan dock inte göra en bedömning av hur rutinerna efterlevs då vi har för få utrangeringar/avyttringar att ta ställning till. Vi kan konstatera att destruktions av verk endast fattats en gång sedan 2015 samt att försäljning har skett en gång, år 2010. Som nämnts har vi även konstaterat att rutinen för inventering av konst som anläggningstillgång är bristfällig, varför det i granskningen inte går att dra en slutsats om rutinen för utrangering och avyttring är ändamålsenlig utifrån ett redovisningsperspektiv då matchningen av anläggnings-tillgångarna och anläggningsregistret inte är fullgod. Mer om utrangering och avyttring i avsnitt 4.1.3.
Finns ändamålsenligt försäkrings-skydd?	Ja	Vi bedömer att det försäkrings-skydd som finns är ändamåls-enligt. Lös konst är försäkrat om dess värde uppgår till 20 prisbas-belopp (910 000 kronor) och den fasta konsten är försäkrad intill två miljoner kronor, första riskförsäkring omfattning brand, inbrott och vatten. Mer om försäkring i avsnitt 4.3.1.
Hur är konstinköpen/försäljningarna budgeterade?	—	Det finns två anslag för konstnärlig gestaltning. Dels ett fast årligt anslag i förvaltnings-budget om en halv miljon kronor, anslaget ska komplettera konst-samlingen med nya verk till befintliga verksamheter. Dels ett

Region Kronoberg

Granskning av hantering av konst inom Region Kronoberg

2018-10-22

		rörligt anslag ur investeringsbudgeten i enlighet med <i>Riktlinjer för hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg</i> . Mer om budgetering i avsnitt 4.1.1.
Redovisas konsten i anläggningsregistret på ett sätt som motsvarar Rådet för kommunal redovisnings vägledning nr 23 "Bokföring"?	Nej	Vi kan inte tillförsäkra att anläggningsregistret är uppdaterat på grund av bristande inventering och således inte säkerställa att regionen följer Rådet för kommunal redovisnings vägledning nr 23 "Bokföring". Vi kan dock konstatera att anläggningsregister uppfyller de kriterier som krävs för att uppfylla RKR:s rekommendationer, avseende utformning. Mer om redovisning av konst i avsnitt 4.4.

Vår bedömning grundar sig i de iakttagelser vi har gjort genom intervjuer med berörda tjänstepersoner och politiker, analys av dokument, kontroll av konstregister samt okulärbesiktning. Utifrån granskningens syfte bedömer vi att det finns brister i kulturnämndens hantering av konst avseende anskaffning, värdering, inventering, placering samt utrangering och försäljning. I vissa fall saknas det helt dokumenterade rutiner för att säkerställa hur processer fortlöper, i andra fall finns rutiner som av olika anledningar inte efterlevs.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kulturnämnden

att uppdatera den befintliga delegationsordningen för att anpassa dokumentet dels till den nya kommunallagen samt att överväga om det ska finnas en delegation till verksamhetschef för hållbar tillväxt till följd av den nya organisationen,

att tillse att rutiner för förteckning och inventering av konst tydliggörs samt att dessa efterlevs, därtill bör rutinerna kring depositionsavtal uppdateras samt efterlevas,

att tillse att en inventering och uppdatering av konstregistret sker inom snar framtid för att få insikt över de konstverk som Region Kronoberg innehar.

2 Inledning

Region Kronoberg har "EN STARKARE INFRASTRUKTUR FÖR BILD OCH FORM" som ett prioriterat område i sin regionala kulturplan för 2018-20. Målet är att länets invånare och besökare ska få större möjligheter att ta del av en mångfald av bild- och formupplevelser och konstnärliga uttryck. Genom utvecklat arbete med offentlig gestaltning möter kronobergare, oavsett bakgrund, konst i sin vardag. Barn och unga i hela Kronoberg kan ta del av bild- och formkonst. Detta innebär sannolikt en ökning av antalet konstnärliga verk.

Region Kronoberg äger redan i dag ca 6 500 konstverk. Den konstnärliga gestaltningen ska vid inköp registreras i en databas. Konsten ska årligen inventeras av kontaktpersoner i verksamheten. Revisionen har som ett led i sin risk- och väsentlighetsbedömning identifierat detta granskningsområde.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Det övergripande syftet med granskningen är att bedöma om det finns en ändamålsenlig konsthantering avseende anskaffning, värdering, inventering, placering samt utrangering och försäljning.

För att besvara syftet har revisorerna identifierat delfrågor som ska besvaras i granskningen.

- Sker inköp och attest på ett ändamålsenligt sätt?
- Förtecknas konsten på ett ändamålsenligt sätt?
- Fungerar rutinerna kring depositionsavtal (både vid utlåning och återlämnande) på ett ändamålsenligt sätt? Redogör för rutinerna.
- Sker uppföljning och kontroll av den konst som är utplacerad? Är uppföljningen och kontrollen ändamålsenlig och dokumenterad/förtecknad?
- Fungerar inventeringen av konst i sin helhet (även arkiverad konst) på ett ändamålsenligt sätt? Redogör för hur inventeringen av konst fungerar.
- Vilken funktion/huvudman är ansvarig för att registrering, uppföljning och rapportering genomförs så att databas för konst och eventuella andra register hålls aktuella?
- Är rutinerna ändamålsenliga i samband med flytt av konst till nya lokaler?
- Finns ändamålsenliga rutiner för att säkerställa att konst inte försvinner samt efterlevs dessa?
- Finns ändamålsenliga säkerhetsrutiner för värdefull konst? Efterlevs rutinerna på ett ändamålsenligt sätt?
- Är förvaring och underhåll ändamålsenlig?
- Är rutinerna för utrangering och avyttring av konst ändamålsenliga?

Region Kronoberg

Granskning av hantering av konst inom Region Kronoberg

2018-10-22

- Finns ändamålsenligt försäkringsskydd?
- Hur är konstinköpen/försäljningarna budgeterade?
- Redovisas konsten i anläggningsregistret på ett sätt som motsvarar Rådet för kommunal redovisnings vägledning nr 23 "Bokföring"?

Granskningen avser kulturnämnden.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Kommunallagen (2017:725) 6 kap 6 §
- Plan -"Konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg"
- Riktlinje -"Hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg"
- Övriga tillämpliga reglementen på området

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Intervjuer med berörda politiker och tjänstepersoner
- Analys av dokument
- Kontroll av konstregister
- Stickprov/okulärbesiktning

Rapporten är faktakontrollerad av verksamhetschef Sunny Sandström.

3 Organisation och verksamhet

Kulturnämndens uppgift är att förvalta och utveckla de gemensamma resurserna inom kulturområdet på regional nivå. Nämnden tar fram förslag till kulturplan för Kronobergs län för beslut i regionfullmäktige och ansvarar därefter för genomförandet och uppföljning av planen. Kulturnämnden har 9 ledamöter och 5 ersättare.

Nämnden har sedan 1 januari 2018 ansvaret för hela processen avseende inköp och val av fast och lös konst, vilket innebär att konsthanterare numera sorteras organisatorisk under nämnden och hållbar tillväxt. Tidigare har konsthanteraren legat under regionstyrelsen och deras fastighetsförvaltning. Den nya organisationen uppfattar nämnden som bättre då det blir ett tydligare ansvar för inköp och val av konst.

4 Resultat av granskningen

Region Kronobergs konstnärliga gestaltning är en del av genomförandet av *Gröna Kronoberg 2025* och dess understrategi *Regional kulturplan för Kronobergs län*. Region Kronoberg äger idag ca 6 500 konstverk i form av både lös och fast konstnärlig gestaltning. Det bokförda värdet per augusti 2018 motsvarar 29 164 000 kronor.² *Lös konst* är den konst som går att flytta och inte är bunden till en specifik plats, byggnad eller lokal. Lös konst kan köpas via museer, konsthallar och gallerier. *Fast konst* är istället tillverkad på beställning, integrerad i byggnadens arkitektur eller på en specifik plats och kan innebära byggnadsteknisk påverkan. Fast konst placeras i och i anslutning till Region Kronobergs egna fastigheter. Förutom traditionella konstuptryck innebär konstnärlig gestaltning även exempelvis rörlig bild, ljus- och ljudkonst, tillfälliga verk eller idébaserade verk där idén bakom konstverket är viktigare än själva konstverket.

4.1 Inköp, utlån, utrangering och avyttring

4.1.1 Inköp

Region Kronoberg har ett regionövergripande upphandlingsreglemente som gäller vid upphandlingar och inköp. Vidare stipuleras de ramar för hur konstinköpen ska göras utifrån de politiska målsättningarna i dokumentet *Plan för konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg*³. I dokumentet står det bland annat skrivet att det är nämnden som beslutar om mål och principer samt bestämmer de ekonomiska ramarna, men överläter konstnärliga och andra kvalitativa bedömningar till konsthantare och eventuell konstkonsult.

Enligt delegationsordningen för kulturnämnden⁴ får konsthantaren fatta delegationsbeslut på konstinköp, inom ramen för avsedd budget, på upp till ett prisbasbelopp. Beslut som ligger över ett prisbasbelopp fattas av kulturnämnden. Vi kan konstatera att verksamhetschefen för hållbar tillväxt inte har någon beslutsdelegation eller företräderskap. Vidare kan vi konstatera att Delegationsordning för regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, regionala utvecklingsnämnden, trafiknämnden, kulturnämnden och Grimslövs folkhögskolas styrelse i Region Kronoberg hänvisar till den tidigare kommunallagen. Konsthantarens delegationsbeslut ska återrapporteras på nästkommande nämndsammanträde, vilket vi kan konstatera sker.

Följande metoder används vid inköp:

- Upphandling med offentlig annonsering

² Anskaffningsvärde 30 705 tkr, avskrivningar -1 541 tkr.

³ Fastställt av KN § 80/2016 och reviderad av KN § 25/2017.

⁴ Fastställt av KN 2015-01-29 § 9 och reviderad av KN 2016-06-17 § 43.

Region Kronoberg

Granskning av hantering av konst inom Region Kronoberg

2018-10-22

- Direktupphandling med undantag av konstnärliga skäl⁵
- Direktupphandling på grund av att kontraktets värde understiger direktupphandlingsgränsen⁶
- Projekttävling⁷

Vid val och inköp av **lös konstnärlig gestaltning** för konsthanteraren en dialog med representant från berörd verksamhet samt, vid behov, med exempelvis en konstkonsult, arkitekt, teknisk sakkunnig och eventuellt patientförening. Vid inköp tar man hänsyn till de verk som redan finns i regionens ägo för att skapa en heterogen konstsamling med avseende på exempelvis konstnärer med regional anknytning, jämställdhet och teknik. Vid bedömning tas dock ingen särskild hänsyn till om konstnären har regional anknytning utan bedömningen grundar sig främst i om utförandet, både tekniskt och innehållsmässigt är väl genomfört. För inköp och upphandling av **fast konstnärlig gestaltning** tar kulturnämndens presidium beslut om ett konstprogram. Inköpen sker sedan av en expertgrupp med relevant kunskap kopplade till aktuellt projekt kring konstnärlig gestaltning, minst två personer ska inneha konstkompetens i form av konstnärlig utbildning. Presidiet är vid beredning inför beslut adjungerade.

Vid upphandling ska en tydlig och specifik beskrivning, av både uppdragsgivaren och konstnären, framföras. Uppdragsgivaren, med stöd av en upphandlad konstkonsult, ska specificera avsikten med den konstnärliga gestaltningen, dess placering, tekniska förutsättningar och andra utgångspunkter, dock ges ingen mer specifikation om teknik, utseende mm. Vid upphandling med offentlig annonsering sker annonsering via Visma TendSign och vid offentliggörandet uppmärksammas relevanta aktörer såsom intresseorganisationer, relevanta tidskrifter samt aktörer med regionala uppdrag på bild- och formområdet. Vid upphandlingar som rör större belopp görs upphandlingen med hjälp av regionens upphandlingsavdelning.

Det finns två anslag för konstnärlig gestaltning som kan användas för fast och lös konst. Dels ett fast årligt anslag i förvaltningsbudgeten om en halv miljon kronor, anslaget ska komplettera konstsamlingen med nya verk till befintliga verksamheter. Dels ett rörligt anslag ur investeringsbudgeten i enlighet med *Riktlinjer för hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg*. I riktlinjen står följande:

⁵ Undantag i Lagen om offentlig upphandling (2016:1145) 14§:

"En upphandlande myndighet får använda ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering om det som ska upphandlas kan tillhandahållas endast av en viss leverantör därför att

1. syftet med upphandlingen är att skapa eller förvärva ett unikt konstverk eller en unik konstnärlig prestation,
2. det av tekniska skäl inte finns någon konkurrens, eller
3. det som ska anskaffas skyddas av ensamrätt och därför endast kan tillhandahållas av en viss leverantör.
Ett sådant förfarande får i fall som avses i första stycket 2 och 3 användas endast om det inte finns något rimligt alternativ och avsaknaden av konkurrens inte beror på en konstruerad avgränsning av förutsättningarna för upphandlingen."

⁶ Den 1 januari 2018 uppgår gränsen till 586 907 kronor.

⁷ Ingen projekttävling har skett under 2018, innan dess finns inga uppgifter om projekttävlingar.

"I samband med byggnadsinvesteringar som överstiger 20 miljoner kronor i lokaler för verksamhet eller personal avsätts 1% till konstnärlig gestaltning. I tekniska installations- och försörjningsprojekt avsätts ej dessa medel. I samband med nya förhyrda lokaler tillämpas avsättning på motsvarande sätt om uppskattad investeringsvolym överstiger 20 miljoner och om fastighetsägaren ej gör en egen avsättning för konstnärlig gestaltning. Budgetmedel ska framgå i samband med investeringsbeslut. För projekt under 20 miljoner gäller inte enprocentsregeln. Inköp av konst till dessa projekt kan ske inom den årliga konstbudgeten för konstnärlig gestaltning."

Vid beslut om investeringar i om-, till- och nybyggnation som överstiger vad som just nämnts beslutar regionfullmäktige budget för konstnärlig gestaltning, kulturnämnden ansvarar sedan för inköpet enligt vad som nämnts ovan.

Försäljning av konst är sällan förekommande och är således inte budgeterade.

I samband med granskningen har vi tagit del av ett attestreglemente, fastställt av regionfullmäktige den 23 juni 2016. I reglementet framgår att det är regiondirektören som har till ansvar att utse de personer inom regionen som äger rätt till att attestera, samt ersättare för dessa. Direktören kan vidarefördela detta ansvar till förvaltningsdirektör som i sin tur kan vidarefördela ansvaret till underordnad chef. Vidare framgår det att beslutsattesträtten kan beloppsbegränsas, vilket inte är gjort för verksamhetschef för hållbar tillväxt, som äger rätt att beslutsattestera konstinköp.

Vi har gjort ett urval av inköp under perioden 2017 och 2018 för att kontrollera totalt tio stickprov avseende konstinköp. Urvalet har baserats på belopp såväl under som över ett prisbasbelopp, dock som högst belopp om 300 000 kr. Dessa inköp är attesterade i Raindance, vilket för tillfället är det affärssystem som används, av två personer. En person mottagningsattesterar inköpet, vilket innebär att personen intygar att fakturan överensstämmer med beställning och att konstverket är levererad till rätt kvalitet, kvantitet och pris. Mottagningsattesten innebär även en kontroll av att kostnaden belastar rätt organisatorisk enhet. Slutlig attest sker i form av en beslutsattest, vilken godkänner kostnaden. Beslutsattest för inköp under 2018 har skett av verksamhetschefen för hållbar tillväxt, under 2017 har det skett av motsvarande tjänstegrad men inom fastighetsförvaltningen.

4.1.2 Utlån

Om verksamheterna har ett intresse av att låna konst kontaktar de konsthanteraren. Hanteraren sätter ihop en kollektion av verk, baserat på vad verksamheten efterfrågar, ifrån vilken verksamheten får välja verk med stöttning från handläggaren. Enligt dokumentet *Riktlinjer för hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg*⁸ är det konsthanteraren som är ansvarig för utplacering och eventuell hängning av konst vid utlåning. Ansvarig verksamhetschef ska underteckna ett depositionsavtal för den konst som är placerad ute i verksamheten, varje konstverk registreras som en

⁸ Fastställt av regiondirektör, giltig 2016-12-28 – 2018- 12-28

deposition. Vid förändring av driftsformen inom Region Kronobergs verksamheter ska överlåtelse av konstverk handhas av konsthantare. Överlåtelsen ska dokumenteras och beslutas av ansvarig verksamhetschef. Vid utlåning av konst ska man även markera i konstregistret var verket finns. Vid samtal med tjänstepersoner från konstverksamheten framkommer att inga depositionsavtal är tecknade efter 2014. Vidare framkommer att dessa avtal, enligt nuvarande konsthantare, inte innehåller tillräckligt med information till verksamheten. De har gjort en risk- och väsentlighetsanalys under våren 2018 där depositionsavtalen är ett av riskområdena men har inte fått högsta prioritet på grund av omstrukturering av konsthantarens tjänst samt arbetsbörda. Varje verksamhetschef är ansvarig för den konst som är placerad i den lokal där enheten bedriver sin verksamhet.

Utlåning av konstverk till konstnärer, utställningsarrangörer och museer kan ske med förutsättning att det inte på något sätt belastar Region Kronoberg. Omkostnader för bland annat frakt och försäkring står låntagaren för. Ingen utlåning till extern part har skett under de senaste tre åren.

Vid utplacering och flytt av konst till nya lokaler är det konsthandläggaren eller den interna flyttserVICEN som förflyttar konstverken. Verken placeras då i särskilda flyttlådor som är skapade för ändamålet och ska skydda den från stötar och annan yttre påverkan. Vi har kunnat konstatera att uppdatering av konstregistret ej sker då flytt av konstverk har ägt rum.

4.1.3 Utrangering och avyttring

Om ett konstverk gallras ur regionens konstsamling är orsaken att verket inte längre uppfyller de krav som ställs på konstnärlig gestaltning. Det kan exempelvis bero på konstnärlig kvalitet, ej längre gångbart motiv eller konditionen på verket.

Beslutsunderlag för destruktion av verk tas fram av konsthantaren till regionens ekonomidirektör, som är beslutsfattare. I underlaget ska följande information delges: registreringsnummer, konstnär, titel, format, teknik, inköpsdatum, inköpspris, tidigare placering, orsak till förslag om destruktion av verket, bedömning av ekonomiskt värde samt destruktionssätt. Innan beslutet tas inhämtas ytterligare synpunkter från en extern part med konstkunskap. Beslutet ska dokumenteras via delegationsbeslut samt inom konstsamlingens register och delges på kulturnämndens nästkommande sammanträde. Verkställande av destruktionen får ske tidigast tre veckor efter justering av protokollet. Om möjligt ska konstnären kontaktas och om denne önskar ta över verket lämnas det över utan ekonomisk ersättning. Regionen får inte förvanska verket utan konstnärens tillstånd med anledning av upphovsrätten. Regionen ska även kontakta Bildupphovsrätt i Sverige innan verket destrueras. Vad som går att utläsa från nämndens protokoll har beslut om destruktion av verk endast fattats en gång sedan 1 januari 2015.

Vid eventuell försäljning av verk bereder konsthantaren beslutet till regionens ekonomidirektör. Regionens konstverk får inte skänkas som gåva till privatperson. Museidonation kan övervägas vid svårplacerad konst med musealt värde. Försäljning av konst (447 konstverk) skedde senast hösten 2010, enligt uppgift uppfyllde de verk som såldes ovan nämnda krav för gallring.

Vidare ska Redovisningsstöd få information om utrangering och avyttring med erforderliga underlag. Redovisningsstöd ansvarar sedan för att händelsen blir bokförd och registrerad i anläggningsregistret. Vi har kunnat konstatera att rutinerna för inventering av konst som anläggningstillgång är bristfällig vilket innebär att vi inte kan säkerställa matchningen av anläggningsregistret och anläggningstillgångarna och därmed inte heller kan säkerställa om utrangering och avyttring sker på ett ändamålsenligt sätt, enligt ett redovisningsperspektiv.

4.2 Förföring och underhåll

Den konst som inte finns placerad ute i Region Kronoberg verksamheter ska finnas förvarade i regionens arkiv. Vi kan dock konstatera att det finns konst som inte förvaras i enlighet med reglerna utan förvaras ute på verksamheterna i exempelvis förråd eller arbetsrum. Enligt dokumentet *riktlinje för hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg* ska konstverken förvaras från brand och stöld samt ha rätt klimat- och ljusförhållande. Vid samtal med tjänstepersoner framkommer att arkivet har en avfuktare samt att dörrarna har brandklass B15 och A60 vilket innebär att de står emot branden i 15 respektive 60 minuter utan att kollapsa. Arkivdörrar, bör enligt RA-FS 2013:4, stå emot brand i minst 120 minuter. Eftersom att konsten är att betrakta som en allmän handling, då den är inköpt av allmänna medel, den har inkommit till myndigheten, den är inte sekretessbelagd och ska vara tillgänglig för allmänheten, regleras arkiveringen av arkivlagen (1990: 782). Vidare är det endast två personer som har tillgång till arkivet. Konsthanteraren framför att arkivet uppfyller de krav som ställs för att konsten ska förvaras utan att på något sätt bli skadad.

Äldre konst ska kontinuerligt återböras till konstförrådet för bedömning, potentiell renovering och magasinering inför eventuell ny placering. Enligt intervjuade tjänstepersoner har inte detta skett i närtid.

4.3 Uppföljning, kontroll och inventering

Vid inköp av konstnärlig gestaltning ska verket förtecknas i ett konstregister och fotograferas digitalt. Information som anges i registret är identifikationsnummer, konstnär, verksamhet, teknik, inköpsdatum, inköpsplats, placering inom Region Kronoberg och eventuella skötselansvisningar. Sedan 1 januari 2018 är det kulturnämnden som är ansvarig för att registret hålls uppdaterat. Vi kan genom granskning av konstregistret konstatera att det inte är uppdaterat enligt ovan nämnda rutiner. De inköp som konsthanteraren, genom delegationsbeslut, har redovisat för nämnden 2017 och 2018 överensstämmer inte med de inköp som är redovisade i det konstregister som vi har tagit del av. Vidare har vi kunnat konstatera att det antal konstverk som anges i kulturnämndens plan för konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg, ca 6 500 konstverk, inte överensstämmer med antalet registrerade konstverk i konstregistret. Vid tidpunkt för granskning är 7920 konstverk registrerade i registret.

Enligt dokumentet *Riktlinjer för hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg* ska konsten inventeras årligen av kontaktpersoner i verksamheterna där konsten finns placerad och avvikelser ska rapporteras till konsthanteraren. Vid större förändringar i Region Kronobergs verksamheter ska konsthanteraren informeras för att kunna göra inventeringar på plats. Riktade inventeringar kan också förekomma för att dokumentera renoveringsbehov eller liknande. Vid samtal med tjänstepersoner framkommer att det inte finns kontaktpersoner i verksamheterna i den utsträckning som behövs, således sker ingen ändamålsenlig inventering av konsten. I kontaktpersonens ansvar ligger även att rapportera eventuell skadad, förflyttad eller försvunnen konst till konsthanteraren. Då avdelningen för regional utveckling tog över ansvaret över konsthanteringen genomfördes en riskanalys där bedömningen var att rutinerna avseende hantering och inventering av den lösa konsten behöver utvecklas, vilket gäller såväl för den utplacerade som den arkiverade konsten. För att åtgärda bristerna har man initierat en insats som är resurssatt med en tjänst på 25 procent. Insatsen ska resultera i att man tar fram en tillämplig modell som ska skapa en hållbarhet i uppdraget. Resultatet ska återkopplas till kulturnämnden.

Vi har, för att undersöka konstregistrets aktualitet och nämndens vetskap om konstverkens placering, genomfört okulärbesiktning av konstverken placerade i verksamheter på Växjö centrallasarett, Ljungby lasarett och vårdcentralen i Tingsryd. På Växjö centrallasarett har 32 stickprov gjorts, åtta av stickproven kunde identifieras eller hittas enligt erhållen inventeringslista, resterande konstverk kunde ej hittas på centrallasarettet i Växjö. Vidare kan konstateras att det finns konstverk utan registernummer och även konstverk som har registernummer men återfinns inte i inventeringslistan. Vid Ljungby lasarett har 12 stickprov genomförts, två av stickproven, vilka båda innefattas i konstformen fast konst, kunde identifieras och hittas enligt erhållen inventeringslista, resterande konstverk kunde ej hittas. Även på Ljungby lasarett kunde vi konstatera att det finns flertalet konstverk utan registernummer och som inte heller finns med i konstregistret. Motsvarande resultat fick vi även i Tingsryd, dock har flertalet konstverk registernummer men en del återfinns inte i erhållen inventeringslista.

I de lokaler och miljöer som är tillgängliga för allmänheten har man skruvat fast tavlor eller genom glasmontrar försvårat stöld och åverkan på konsten. Några dokumenterade rutiner om hur uppsättningar ska ske för att säkerställa att konst inte försvinner, vilka konstverk som ska behandlas enligt dessa rutiner samt vem som är ansvarig har inte kunnat visas. Vi kan dock konstatera att detta inte sker på avdelningarna där det inte cirkulerar samma mängd av besökare.

4.3.1 Säkerhetsrutiner

Lös konst är försäkrat inom objekttypen *maskinerier* till fullvärde om värdet överstiger självrisk, motsvarande 20 prisbasbelopp (910 000 kronor). Det framkommer vid kontroll av konstregistret samt samtal med tjänstepersonerna att det inte finns någon lös konst som uppgår till det värdet, verken är således oförsäkrade. Den fasta konsten ingår i objekttypen *fast egendom som inte hänförs till byggnad* och är försäkrade intill två miljoner kronor, första riskförsäkring omfattning brand, inbrott och vatten. Konsten omfattas av regionförsäkringen hos Länsförsäkringar Kronoberg och orsaken till den

höga självriskerna är att lägre självrisker skulle, likt i linje med andra regioner och landsting, medföra väldigt höga årliga försäkringspremier. Region Kronoberg har istället valt att ha en intern försäkringsordning (budget) som kan täcka försäkringsärenden under självriskerna.

4.4 Redovisning av konst i anläggningsregistret

Enligt Rådet för kommunal redovisnings (RKR) vägledning nr 23 "Bokföring" kapitel 4 Anläggningsregister ska materiella och immateriella anläggningstillgångar specificeras för att det ska vara möjligt att få en tillfredställande kontroll och överblick, vilket görs i ett anläggningsregister. Anläggningsregistret, att särskilja från konstregistret, ska senast uppdateras i samband med upprättandet av årsbokslut. Vidare framgår det av rekommendationen vilka uppgifter som bör finnas i ett anläggningsregister för att detta ska bedömas fullgott.

Vi har inte, utifrån granskningen av Region Kronobergs anläggningsregister, kunnat tillförsäkra att regionen följer RKR:s rekommendationer om bokföring. Detta på grund av bristande inventering och därmed ett icke uppdaterat anläggningsregister. Vi kan dock konstatera att det anläggningsregister som finns bedöms uppfylla RKR:s kriterier avseende dess utformning.

I dokumentet *Riktlinje för hantering av konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg* stipuleras att: "Lös konst vars värde överstiger ett halvt basbelopp skrivs inte av då värdet anses bestående". I granskningen noteras dock att belopp understigande ett halvt basbelopp är upptaget i anläggningsregistret. Enligt regionens redovisningschef håller denna hantering på att implementeras i regionens arbetssätt.

Konstverk är ett av de exempel som rådet för kommunal redovisning 11.4 beskriver som en tillgång med bestående värde och enligt rekommendationen ska ingen avskrivning göras på dessa tillgångar. Vid granskning av anläggningsregistret konstateras att Region Kronoberg skriver av på fast konst, dvs konst fast monterad alternativt inbyggd i byggnader. Motiveringen till detta är att denna konst bedöms vara svår att bevara om byggnaden renoveras eller rivs. I granskningen har det inte gjorts någon vidare utvärdering kring Regionens bedömning av restvärden på dessa anläggningstillgångar.

5 Slutsats och rekommendationer

Vår bedömning grundar sig i de iakttagelser vi har gjort genom intervjuer med berörda tjänstepersoner och politiker, analys av dokument, kontroll av konstregister samt okulärbesiktning. Utifrån granskningens syfte bedömer vi att det finns brister i kulturnämndens hantering av konst avseende anskaffning, värdering, inventering, placering samt utrangering och försäljning. I vissa fall saknas det helt dokumenterade rutiner för att säkerställa hur processer fortlöper, i andra fall finns rutiner som av olika anledningar inte efterlevs.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kulturnämnden

Region Kronoberg

Granskning av hantering av konst inom Region Kronoberg

2018-10-22

att uppdatera den befintliga delegationsordningen för att anpassa dokumentet dels till den nya kommunallagen samt att överväga om det ska finnas en delegation till verksamhetschef för hållbar tillväxt till följd av den nya organisationen,

att tillse att rutiner för förteckning och inventering av konst tydliggörs samt att dessa efterlevs, därtill bör rutinerna kring depositionsavtal uppdateras samt efterlevas,

att tillse att en inventering och uppdatering av konstregistret sker inom snar framtid för att få insikt över de konstverk som Region Kronoberg innehar.

Datum som ovan

KPMG AB

Lars Jönsson

Certifierad kommunal revisor

Ida Knutsson

Kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.